

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. Declaratur amplius quo pacto non requiratur ut actus naturalis &
supernaturalis semper differant ex parte objecti formalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

ergo actus Fidei naturalis & supernaturalis habere possunt idem motivum, seu objectum formale. Et idem dicendum de actibus voluntatis.

V.
Ratio à priori cur actus naturalis & supernaturalis versari possint circa idem objectum formale.

Ratio autem à priori hujus conclusionis est, quamvis enim actus specificentur ab objectis, non tamen ab iis specificantur solis, sed aliunde etiam naturalia suam & specificationem desumunt: sicut enim in rebus physicis duas actiones diversorum specie agentium circa eundem terminum (Solis exempli gratia & ignis circa calorem A, qui, ut suppono, ab utrovis ligillatim produci potest) sunt specie diverse ratione principiorum, quae specifici distinguntur, quamvis terminus, quem respiciunt & producent, sit idem, hoc ipsum inveneri potest in actionibus notionalibus, seu actibus intellectus, idem objectum representantibus, sive actus naturalis & supernaturalis, licet terminentur ad idem objectum formale, possunt nihilominus ratione principiorum, seu causarum, quas connaturaliter petunt, specie distinguiri.

VI.
Declaratur quo plus duo cognitio[n]es circa idem objectum posse esse spacio diffinenda.

Diversitas principii sufficit ad speciem distinctio[n]em adiuvum

Res hæc declaratur exemplo in agentibus naturalibus reperto: duo namque actus intellectus, quos habent duo Angelis specie distincti de eodem objecto, specie distinguntur ob specialem ordinem, seu relationem, quam singuli dicunt ad suum principium, entitatem scilicet vel intellectum Angelis, à quo elicuntur. Eodem ergo modo, quantumvis actus Fidei naturalis & supernaturalis tendant in idem objectum formale, possunt nihilominus distingui specie ex diversitate principii quod respiciunt, & a quo postulant produci, nempe actus naturalis nudum hominis vel Angelis intellectum, supernaturalis vero habitum Fidei infusum, a quo similis cum intellectu procedit; hinc enim clarè constat diversum specie prædicatum intrinsecum in uno actu reliquæ, qui non reluet in alio, exigentiam nimirum diversi specie principii, & actum illum, qui per se petit principium supernaturalis, nec unquam existere potest ex ipsis naturæ viribus, esse supernaturalis, quamvis ejus objectum si quid naturale, jam enim ostendimus & actum naturalem tendere posse in objectum supernaturalis, & actum supernaturale in naturale.

VII.
Idem Fidei naturali & supernaturali credere posse.

Hominibus in pura natura creatis potuisse Deus aliquid revelare, & illi Deo dicenti credere, cum & homini aliquid dicenti, naturaliter credamus, eoque facilis, quod ejus auctoritas est major, seu quod perfectiore habet rerum cognitionem, majorisque probitatem, seu quod magis remota est à voluntate fallendi; multò ergo magis credere naturaliter possumus Deo, cuius nimis auctoritas est infinita, nec falli ullo modo aut fallere potest. Confirmatur secundum: Deus

hominibus in pura natura existentibus potuisse præceptum aliquod imponere, & ipsi acceptare, ad quod necessarium fuerit credere Deum id præcipere, eique hoc dicenti Fidem adhibere.

SECTIO TERTIA.

Declaratur amplius quo pacto non requiratur ut actus naturalis & supernaturalis semper differant ex parte objecti formalis.

Q UARTO probatur actum naturale fre-
quenter idem omnino objectum habere
cum actu supernaturali: Hæreticus siquidem, qui
aliquos veros Fidei articulos credit, assensu iis
præbet quia à Deo sunt revelati, & ex imperio
voluntatis firmiter iis adheret. Nec respondeas,
quod à plerisque adversariorum responderi vi-
deo, Hæreticum non ob divinam revelationem,
sed ob alia quædam argumenta hisce articulis af-
sentiri: Hoc, inquam, ne respondeas; primò
enim, quæ tam valida ab hæretico, aut alio quo-
cunque, solo naturæ lumine, humanique intel-
lectus viribus excogitari argumenta possunt, quæ
suadent aperte dari Trinitatem, Incarnationem,
& alia hujusmodi mysteria, quorum gloriæ & ful-
gore offuscatur & opprimitur humana, immo An-
glica mens, & velut noctua caligat ad Solem.

Deinde tenacius multo & immobilitate his Fi-
dei mysteriis adheret hæreticus, quæ ulla argu-
menta naturalia persuadent, quod exinde aperte
constat, paratus namque est veritates alias, quæ
evidenter ipsi longè clarioræque videntur, re-
tinet, negare quæm hæc mysteria esse à Deo revelata, quæm ulla
quod indicio est, eum propter divinam revela-
tionem hoc prestat; hinc enim sola tantam ei
parere potest firmitatem: cum namque rationes,
quæ contra Trinitatem ei occurrent, multò illi
validiores videantur ad hoc mysterium negan-
dum, quæ sint motiva credibilitatis ad illud cre-
dendum, cùm etiam voluntas magis motivis gitari causa
hæreticus moralibus tantum ad hoc moveatur, quæ
argumentis illis, quæ apparent evidentiæ, ad
contrarium, signum manifestum est, ob divinam
auctoritatem eum ad huic mysterio assentiendum
induci, cùm nullis apparentibus rationibus ab
eo possit dimoveri. Tandem, ut alia minoris
momenti omittam, communis est Theologorum
sententia, Christum Dominum res omnes natu-
rales hujus universi, non scientiam tantum naturali,
sed etiam supernaturali & infusa cognovisse,
ergo scientia naturalis & supernaturalis non sem-
per distinguuntur ex parte objecti.

Quinto eadem veritas, non requiri scilicet in III.
actu naturali & supernaturali diversitatem ex Exempli
parte objecti, ostenditur in actibus voluntatis:
voluntatis ab actibus
Deus enim ut auctor naturæ, & ob beneficia
creationis & conservations amari secundum prebatur
Theologos potest amore supernaturali, & tamen
non esse ne-
cessariam diversitatem in ob-
jecto, Thomas & alii circa hoc idem objectum affir-
mant dari posse amorem in substantia naturalem, tem in ob-
qui tamen actus maximè inter se distinguntur, scilicet,
& idem est de donatione elemosynæ, & simili-
bus, ergo circa idem haberri potest actus naturalis
& supernaturalis.

Objicitur primò à Patre Suarez lib. 2. de gratia, IV.
cap. II. S. Paulus ad Thessal. 1. cap. 2. ubi gratias Objic.
Agit Deo Apostolus quod Thessalonicenses ac- Itum age-
cepissent Verbum Dei ut Verbum Dei, ergo ut re gratias
affirmat Suarez, ipso factò quod acceptetur ut pro actibus
Verbum Dei, seu creditur ob auctoritatem di- Fidei Thes-
vinam, aperte evincitur esse opus supernaturalis, sive.
ex pe-

V. ex peculiari scilicet Dei gratia factum, gratiasque pro illo esse Deo agendas, quod tamen factu non esset necessarium, si actu naturali acceptari posset ut Verbum Dei, & credi propter divinam auctoritatem.

V. Sed contra: Apostolus namque sive Deo gratias agit pro rebus mere naturalibus, ut pro beneficio creationis & conservationis. Sic etiam ad Corinth. I. cap. I. vers. 14. agit gratias Deo quod neminem eorum baptizaverit, procul dubio tamen actu mere naturali habere quis potest voluntatem non baptizandi. Tandem dico, quamvis acceptare Fidem, seu credere propter auctoritatem divinam, non sit quid supernaturale ex objecto formaliter, merito tamen agit Deo gratias Apostolus, quod gratia sua illis praeterea fuit, effecterit ut actus doctrinam Evangelicam credendi, qui quantum ad objectum formale potuisse non esse supernaturalis, illius tamen benignitate & extraordinario concurso redditus fuerit supernaturalis, & sicut oportet ad salutem, & hoc sensu verbum illud acceperint ut vere Verbum Dei. Nec aliud intendunt Concilia dum dicunt ex eo quod quis credit in Deum, Fidem evadere supernaturalem.

VI. **Actus à solis objectis speciationem suam non disumunt.** Objicitur secundum: juxta communem Philosophorum sententiam actus specificationem defununt ab objectis, cum ergo actus naturalis & supernaturalis specie distinguantur, habeant necessaria est objecta specie distincta. Huic objectio- ni satisfactum est Sectione precedente, præcipue numero quinto, ubi ostensum est non à solis objectis, sed aliunde etiam distinctionem suam & specificationem actus defumere.

VII. **Nil vetat objectum supernaturale attingi ab actu naturali.** Objicitur tertio: Objectum Fidei est quid supernaturale, ergo attingi nequit actu naturali. Sed contra: jam enim Sectione precedente, numero quarto & sequentibus probavi posse actum naturale attingere objectum supernaturale, idemque hac Sectione ostendi numero primo, secundo, & tertio.

VIII. **In hoc statu natura elevata omnes elicunt actiones supernaturales Fidei, si sunt dispositi.** Objicitur quartum: Si circa objectum Fidei dari possit actus naturalis, ergo non possunt homines proposito Fidei objecto determinare se ad actum supernaturale, sicutque dum duo aequaliter conantur, alter actum supernaturale elicit, alter solummodo naturale, alius quippe nihil est in nostrâ potestate, quam cum tali intensione ad actum aliquem elicendum conari, intemperie autem, & si quia alia est hujusmodi circumstantia, actus tam naturali quam supernaturali est communis. Respondetur, in hoc statu natura elevata, cum semper habeamus auxilium Dei supernaturale paratum, homines, qui sunt dispositi, elicere actus Fidei supernaturales, sive simili elicere naturales, ut multi volunt, sive non, sicutque credere semper possunt sicut oportet, & operari suam salutem.

IX. **Certitudine infallibilitatis actus, qui accedit ex principiis, à quibus elicuntur.** Objicitur quintum: Si dari possit actus naturalis Fidei, qui feratur in veritatem divinam, hic actus erit aequus certus ac est actus supernaturalis, sicutque habebit certitudinem quam ad beatitudinem, seu salutem consequendam est necessaria. Respondetur, si sermo sit de certitudine objectiva indubitatum esse, actum naturale quo quis dicit *Dominus est verax*, esse tam certum ex parte objecti, atque est actus supernaturalis, qui idem affirmat, cum idem utroque sit objectum. Idem etiam contingere potest in certitudine adhesionis. Certitudine nihilominus infallibilitatis, actus naturalis multum cedit actui supernaturale.

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

turali, cum hic firmioribus longè nitatur principia, ut fides ostensum est supra, Disp. 9. per totam. Ad id, quod additur in fine objectionis, dico supernaturalitatem directe non esse necessariam ob certitudinem actus, sed quia debet esse in eodem ordine cum gratia & gloria, ut si illarum meritorius, ut latè declaravi Tomo precedente, Disp. 12. sect. octavâ. Nec de actu tantum Fidei, sed de omnibus omnino actibus meritorii hoc est affirmandum, ut loco citato probavi.

Objicitur sexto: S. Thomas 2. 2. quaslib. 5. a. 3. ubi dicit hereticum, qui obstinatè non vult credere unum Fidei articulum, nullum credere, sed de exteriori habere solummodo opinionem quan- dam secundum propriam voluntatem. Respondeatur, solum velle sanctum Doctorem, hereticum, qui unum Fidei articulum pertinaciter negat, reliquos non credere Fidei divinæ, seu supernaturali, & omnino certa ac infallibili; cum enim, ut ibidem ait, Ecclesiam, qua nobis ut credendi regula à Deo proponitur, relinquit, non jam prudenter, ut orthodoxi, sed temerè & ex propriâ voluntate & iudicio credit. Ideo autem actum illum, quo hereticus reliquos Fidei articulos credit, vocat sanctus Doctor opinionem, quia reliqua firmamento veritatis Ecclesiæ, incerto & fallibili modo procedit, infinitisque erroribus obnoxio.

Supernaturalitas atque non requiriatur ob certitudinem, sed proportionem.

X.
Non negat S. Thomas dari posse Fidem naturalem circa divinam veritatem.

SECTIO QUARTA.

Ostenditur actum Fidei divine esse in substantia supernaturali.

QUAMVIS itaque, ut duabus Sectionibus præcedentibus vidimus, circa idem objectum formale dari possit actus Fidei tam naturalis, quam supernaturalis, sicutque ex hoc capite, quod scilicet ubi objectum est supernaturalis, actus etiam debet esse supernaturalis, non recte probetur supernaturalitas actus Fidei, aliunde tamen ostendi potest actum Fidei divinae esse in substantia supernaturali.

Probatur itaque primò: Scriptura enim, Concilia & Patres ad actum Fidei divinæ, seu ad credendum sicut oportet ad salutem consequendam, requirunt speciale aliquod auxilium supra omnes naturæ vires, quod, ut verbis utar Divi Augustini lib. de Gratia Christi cap. 7. & sequentibus, Deus occulta, mirabili, atque inaccessibili potestate cordibus nostris insinuit: neque ad hoc sufficere aut in gratiam legis & doctrinæ, sed singularem insuper internam vim ac virtutem necessariam esse docent, quia Christus velut vitis in palmitis, & caput in membra influit. Sic Joannis 6. vers. 29. dicit Christus: *Hoc est opus Dei ut credatis.* Deinde vers. 44. ab eodem Christo dicitur: *Nemo potest peccare nisi venire ad me, nisi pater, qui misit me, traxerit eum.* Sic etiam ad Ephesios 2. vers. 8. habetur: *Gratia eius salvati per fidem,* & hoc non ex robis, Dei enim donum est. Item 2. ad Corinth. 3. *Non sumus sufficientes cogitare aliquid a nobis,* quaslibet ex nobis, &c. Et 1. ad Corinth. 12. vers. 3. *Nemo potest dicere, Dominus JESUS,* nisi in spiritu sancto: idemque aliis Scriptura locis faciliter ostendi potest.

Eadem veritas, Fidem nimis esse in substantia supernaturali, aperte traditur in Conciliis & Patribus, ut tomo precedente, in materia

I.
Firmiores adducuntur rationes pro supernaturalitate actus Fidei.

II.
Scriptura, Concilia, & Patres docent actum Fidei divinæ esse in substantia supernaturali.

III.
Ceciliorum & Patrum